

Franjo KOMARIĆA

Pozdravna riječ papi Ivanu Pavlu II.
Banja Luka, 22. lipnja 2003.

Sveti Oče, nasljedniče apostolskoga prvaka, prvosvećeniče Ivane Pavle II, je li ovo doista stvarnost, a ne nekakav privid, da ste Vi osobno danas ovdje kod nas u Banjoj Luci? Jest, istina je, dobrome Bogu budi hvala i čast!

“Dobro si učinio, što si došao!” (Dj 10,33). Tim je svečanim i učtivim riječima rimski stotnik Kornelije zahvalio apostolu Petru kada se ovaj, po Božjemu nadahnuću, pojavio na pragu njegove kuće u gradu Jopi.

Istim biblijskim riječima, pun nade i neizmjereno zahvalan, kličem i ja Vama, Petre naših dana, Ivane Pavle, Veliki i posebno dragi i štovani: Dobro ste učinili, što ste poslušali Božje nadahnuće i došli ponovno k nama, u ovu nama - ali i Vama također - dragu zemlju Bosnu i Hercegovinu, u Vrhbosansku metropoliju, u ovu rodnu moju Biskupiju banjolučku, koju ste mi - po promislu Božjem - prije 14 godina povjerali na upravljanje.

U ime našega prvostolnika kardinala Vinka Puljića, braće biskupa i svećenika, te redovnika i redovnica i svih vjernika svjetovnjaka i rimskoga i grčkoukrajinskoga obreda, ali i mnogih ljudi dobre volje, s područja ove biskupije i zemlje, izražavam Vam najsrdačniju dobrodošlicu: Dobro nam došli vrhovni pastiru Opće Crkve, Božji proroče našeg vremena, najveći mirotvorče suvremenoga svijeta, neumorni branitelju Božje časti i ljudskoga dostojanstva!

S nama, okupljenima iz svih krajeva naše domovine, izražavaju Vam radosnu dobrodošlicu braća u biskupstvu, svećenici i drugi hodočasnici pristigli iz raznih europskih zemalja, poglavito iz susjedne Hrvatske.

Na ovome su jedinstvenom veleslavlju nazočni i naši poštovani susjedi: predstavnici drugih vjerskih zajednica u našoj zemlji; predstavnici države, entitetâ, županijâ, grada Banjaluke, mnogih općina, raznih kulturnih institucija, predstavnici međunarodne zajednice u BiH. Nazočni su ovdje i predstavnici naših dobročinitelja iz više europskih i američkih zemalja, kojima od srca zahvaljujemo na svesrdnoj pomoći, što su nam je do sada pružili te se živo nadamo da će i dalje biti uz nas.

Sveti Oče, neizbrisivo su nam se u sjećanje utisnule Vaše očinske, utješne riječi, izgovorene mnogo puta u deset zadnjih godina naše teške tragedije: "Niste napušteni. S Vama smo. Bit ćemo s Vama sve više!" Da je to istina svjedoči i ovaj Vaš drugi pastirski pohod u samo sedam godina našoj Crkvi i Domovini, gdje duboke i bolne rane nedavnog nametnutog nam rata, vrlo sporo i nažalost, nepravilno zarašćuju.

Došli ste i ovaj put u svoju sredinu, u Banjaluku, na tlo Katoličke Crkve, koja je ovdje još od prvih stoljeća kršćanstva i koja je kroz svoju duhu i burnu povijest dijelila sudbinu okolnih biskupija: Baloie i Siscije, Salone i Nina, Splita i Knina, Vrhbosne i, poglavito Zagreba, hojemu je pripadala više od šest stoljeća. Odlukom Vašega prethodnika Lava XIII. iz 1881. u ovaj je grad, u sklopu obnovljene redovite crkvene hijerarhije u Bosni i Hercegovini, postavljeno sjedište tada osnovane Banjolučke biskupije.

U stoljećima svoga rasta i cvata ovdje je Katolička Crkva doživljavala i dramatične trenutke uistinu "raspete Crkve". Za svoju vjernost objavljenoj Božjoj istini o Bogu i čovjeku, napose kroz zadnjih pet stoljeća, svojim su životom platili mnogi njeni biskupi, svećenici, redovnici, redovnice i drugi Kristovi vjernici. Samo u zadnjih 60 godina ova je biskupija imala najveći broj žrtava među svojim svećenicima, redovnicima i vjernicima svjetovnjacima, od svih biskupija u hrvatskome narodu.

Za vrijeme nedavne ratne tragedije, u duhu Evandjelja i Vaših poticaja, nismo uzvraćali zlom za zlo. Dapače, uporno smo se trudili činiti dobro svima u nevolji, bez razlike na vjersku ili nacionalnu pripadnost, pa i onima od kojih smo morali podnositi nepravdu i zlo. Unatoč našem miroljubivom držanju, dobro poznatu našim susjedima i međunarodnim predstavnicima, Katolička se Crkva u široj banjolučkoj regiji voljom ovozemaljskih moćnika sada nalazi pred potpunim istrjebljenjem. Desetci tisuća katolika s područja Banjolučke biskupije i Vrhbosanske nadbiskupije, kao i iz drugih krajeva BiH, još uvijek čekaju da se vrate na svoja stoljetna ognjišta, u svoje župe, i tu nastave život dostojan čovjeka. U moju se biskupiju do sada uspjelo vratiti samo oko 3% od broja njezinih prognanih i izbjeglih vjernika.

Uvjeren sam da iskorjenjivanje katolika s ovih prostora nije volja Božja. A Vi ste mi osobno u proljeće 1996. rekli da to nije ni Vaša volja niti to smije biti volja Crkve. Iako smo kao biskupija i metropolija teško ranjeni, i sada se trudimo činiti dobro svima, ustrajno radeći na pomirbi utemeljenoj na istini, na pravdi i na iskrenome oprost, praštajući istodobno drugima njihova zlodjela i moleći druge za oprost zbog zlodjela počinjenih od pripadnika Katoličke Crkve, sadašnjih i prijašnjih naraštaja, u ovim našim krajevima, koji su naša mila i jedina naša Domovina.

Kao biskupi smatramo svojom dužnošću izvršavati obavezu, na koju ste nas podsjetili i za koju ste nas posebno ohrabрили kada ste ono bili u Sarajevu u travnju 1997., pozvavši nas da neumorno dižemo proročki glas te ukazujemo na nasilja, raskrinkavamo nepravde, nazivamo zlo pravim imenom i svim zakonitim sredstvima branimo povjerene nam zajednice, ne dopuštajući da nas zastraši ni jedna ovozemaljska vlast (usp. Govor članovima Biskupske konferencije, br. 3).

Želimo u ovome gradu i u ovoj zemlji biti dragocjena spojница kršćanskoga Zapada i Istoka, pouzdani voditelji dijaloga između kršćanstva i islama, vjerodostojni graditelji pravedna mira među narodima ove zemlje i ovoga dijela Europe. Kako bi to uistinu mogli biti, potrebno je najprije da možemo opstati u svojim domovima, župama i biskupijama i imati životne uvjete dostojne čovjeka Europe 21. stoljeća. Svojim podrijetlom, svojom uljudbom i svojom vjerom pripadamo zajedničkoj europskoj kući te zbog toga želimo - a i u stanju smo - pridonijeti njezinu duhovnome napretku i razvoju. Ali smo istodobno razočarani i žalosni, što ta ista Europa u nama još uvijek ne prepoznaje ljude i narode ravnopravne ostalim svojim žiteljima. Neka i u ovome dijelu našega kontinenta Europa što prije bude Europa: ujedinjena i ravnopravna, koja sve poštuje i pomaže onima koji su slabiji. Zato Vas, Sveti Oče, smjerno i usrdno molimo da i dalje, kako u Crkvi tako i u svijetu, budete glas svih ovdašnjih obespravljenih ljudi: i katolikâ i nekatolikâ. O čujte ovaj glas vapajućega u pustinji! Ne zaboravite nas i pomozite nam da ponovno stanemo na vlastite noge i kao društvo i kao Crkva!

Sveti Oče, ima u ovome gradu, u ovoj biskupiji i u ovoj zemlji istinske vjere, neuništive nade i djelotvorne ljubavi. Ima ovdje uspješnih svjedočkih života, koji zavrjeđuju svako poštovanje. Ima i ova mjesna Crkva što ponuditi općoj Crkvi: ima dragocjeno jedinstvo svojih svećenika, redovnika, redovnica i vjernika svjetovnjaka s njihovim biskupom i međusobno. Ima u njoj pravih mučenika među svećenicima; za jednog od sedmorice mučenika iz zadnjega rata, župnika Ratka Grgića, niti nakon punih 11 godina još uvijek ne znamo mjesto njegove mučeničke smrti. Ima u ovoj biskupiji i Crkvi vjernih redovnika, franjevacâ i trapista, i redovnica iz nekoliko družbi; ima požrtvornih roditelja i plemenite mladeži otvorenih poticajima Božjega Duha u zalaganju za brata čovjeka, za opće dobro i bolji svijet.

Danas ova biskupija nudi na oltar Crkve jednoga od svojih najdičnijih članova, mladoga vjernika svjetovnjaka, koji se je istaknuo u službi Evanđelja: časnoga slugu Božjeg Ivana Merza, rođena i odrasla u Banjaluci, a umrla u Zagrebu. Čovjek je to koji s jedne strane svojom visokom kršćanskom kulturom nadvisuje zemaljske uskogrudnosti,

povezuje narode i države, miri i ujedinjuje svijet vjere i znanosti, s druge strane svojim primjerom potiče mnoge u ovoj biskupiji, ali i izvan nje, posebno u Katoličkoj Crkvi u Hrvata, da budu vjerni Kristu i Njegovu namjesniku na zemlji.

Hvala Vam, Sveti Oče, što ste toga apostola mladeži iz prve polovice prošloga stoljeća nakanili danas uzdignuti na čast oltara, i to baš ovdje, u njegovu rodnom gradu, sada, na početku Srednjoeuropskoga katoličkog dana, koji budi nove nade među katolicima zemalja Srednje Europe!

U prigodi Srebrnoga jubileja Vaše papinske službe, a u ime svih ovdje nazočnih i u ime svih katolika Bosne i Hercegovine, izričem Vam najsrdačnije čestitke praćene molitvom Kristu, Dobrome Pastiru, da Vas On čuva živa i zdrava svojoj svetoj Crkvi te još dugo ravnate svetim narodom Božjim!

Još jednom Vam kličem - dobro nam došli Sveti Oče i od svega srca Vam hvala!